

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 42

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 23 oktober 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Champignonsteelt - Evolutie en bekendmaking bij leerlingen

Inagro, het West-Vlaamse onderzoeks- en adviescentrum in de land- en tuinbouw, viert dit jaar al het twintigjarige bestaan van hun champignonsteeltkits. Die kits zijn onderdeel van een ruimer gamma aan initiatieven waarmee het onderzoekscentrum de kennis van en waardering voor de landbouw bij Vlaamse leerlingen wil aanscherpen. "Met de champignonsteeltkits wakkerden we de interesse in champignons aan en legden we een basis voor een blijvende waardering voor landbouw en voedselproductie", aldus Nele Dejonckheere, coördinator bedrijfsvisie en adviseur landbouweducatie en -verbreiding bij Inagro.

In die 20 (tot 25) jaar is de champignonsteelt in Vlaanderen er wel fel op achteruitgegaan, door concurrentie uit Polen en Nederland. Op het toppunt van zijn kunnen (1997), produceerde de Vlaamse champignonsector meer dan 45.000 ton champignons en waren er tot wel 150 champignonkwekerijen. Ondertussen lijken we in Vlaanderen al minder dan 30.000 ton champignons per jaar te kweken.

1. Kan de minister een overzicht geven van de evolutie van het aantal champignonkwekers in Vlaanderen sinds 2005? Graag een opdeling per provincie.
2. Kan de minister een overzicht geven van de evolutie van het volume in Vlaanderen gekweekte champignons sinds 2005? Graag een opdeling per provincie.
3. Kan de minister een overzicht geven van de evolutie van het volume geïmporteerde champignons sinds 2005? Graag een overzicht van de top 5 van importlanden.
4. Hoe evalueert de minister de evoluties in de cijfers uit deelvragen 1 t.e.m. 3? Acht hij een aanpassing van het beleid nodig, of zijn die evoluties volgens hem wenselijk?
5. In welke mate is/was de Vlaamse Regering betrokken bij de opmaak/financiering/verdere bekendmaking van de champignonsteeltkits? Acht de minister het opportuun om in te zetten op een verdere uitrol van de kits over heel het land? Welke andere maatregelen/initiatieven nam de Vlaamse Regering deze legislatuur om de interesse in champignons bij leerlingen aan te wakkeren, om zo de basis te leggen voor een blijvende waardering voor landbouw en voedselproductie?

ANTWOORD

op vraag nr. 42 van 23 oktober 2023

van **STEFAN SINTOBIN**

1-2. Het Departement Landbouw en Visserij beschikt niet over deze cijfers. Op basis van de inschattingen van INAGRO lijkt het aantal champignonbedrijven tussen 2005 en 2022 van respectievelijk 72 naar 24 gezakt. Over hun respectievelijke producties hebben we geen beschikbare cijfers.

3. In de periode 2014 tot 2022 was er een redelijk stabiele import van om en bij de 15.500 ton.

Bijlage 1 toont de evolutie van de invoer van champignons (geslacht Agaricus) uitgedrukt in kg op basis van de gegevens van de nationale bank. Vlaamse cijfers zijn slechts beschikbaar vanaf 2014.

Bijlage 2 toont de 5 belangrijkste handelspartners voor de invoer van champignons de afgelopen 5 jaar. Nederland is met voorsprong de belangrijkste handelspartner voor België op vlak van import van champignons.

4. De teelt in Vlaanderen focust zich op champignons voor de versmarkt die handgeplukt worden en van een uitmuntende kwaliteit zijn.

Wanneer we kijken op Europees niveau dan zien we de hoogste champignonproducties in Nederland en Polen.

Champignonteelt is erg kapitaalintensief.

Daarnaast vormen het tekort aan arbeidskrachten, de hoge kosten voor manuele pluk, en de gestegen grondstofkosten erg belangrijke uitdagingen van de champignonsector. Ook vanuit de 'Europese groepering van champignonproducerende landen (GEPC)' komt de boodschap dat de stijging van deze kostenposten een heel grote impact heeft op de totale productiekosten.

Een andere uitdaging is dat het reeds erg beperkt aanbod van toegelaten gewasbeschermingsmiddelen verder daalt en de sector dwingt om alle beschikbare hygiënemaatregelen optimaal te implementeren en op zoek te gaan naar alternatieven. In deze context worden ook acties binnen de GEPC opgestart.

Ondanks de moeilijke tijden blijft de sector investeren. Het is duidelijk: de Vlaamse champignonsector is een kleine maar veerkrachtige sector. Positieve trends zijn onder meer de interesse en opkomst van vegetariërs, flexitariërs en de verhoogde interesse in plantaardige eiwitten. Ook op het vlak van duurzaamheid en circulariteit scoort de champignon uitstekend. De sector is immers pionier: al van oudsher is de champignonteelt een toonbeeld van circulaire economie door valorisatie/hergebruik van stro, paardenmest, kippenmest, ... De GEPC heeft eerder dit jaar een driejarige Europese promotiecampagne gelanceerd om paddenstoelen in heel Europa onder de aandacht te brengen. De campagne 'Europese paddenstoelen, verborgen parels', mee gefinancierd door de EU, is gericht op millennials. Het doel is consumenten bewuster maken van de vele voordelen die Europese paddenstoelen bezitten voor een gezonde en evenwichtige voeding (zie [Home - European Mushrooms](#)).

Ook vandaag worden nog continu stappen gezet om de duurzaamheid te vergroten en de klimaatimpact te verkleinen. Vanuit de Vlaamse overheid ondersteunen wij dit,

onder meer via investeringen in duurzamere energie, onderzoek naar manieren om reststromen van champignonenteelt te valoriseren en grondstoffen verder te verduurzamen via onderzoeksprojecten zoals:

- 'VALORCHAMP, valorisatie van paddenstoelen nevenstromen' met steun van Vlaanderen Circulair vanuit de oproep 2022 voor innovatieve projecten in de circulaire voedselketen. Dit valt onder de bevoegdheid van collega minister Demir
 - het FWO-Bioeconomy project 'MyCOS' met steun vanuit het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO),
 - de EIP-operationele groep 'CHampITINE' dat inzet op de valorisatie van paddenstoelennevenstromen naar chitine/chitosan' binnen het Europees Innovatiepartnerschap (EIP)
 - het project 'ALTER-PEAT' met steun vanuit het Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO).
5. Het project van de champignonenteeltkits is een initiatief van Inagro, het onderzoek- en adviescentrum voor land- en tuinbouw in West-Vlaanderen met financiële steun van de Provincie West-Vlaanderen. De actie kadert binnen het provinciale beleid over landbouweducatie in deze provincie. De actie oogst veel succes bij scholen gezien het unieke en zeer beklijvende karakter ervan. Het samenstellen en verdelen van de kits, bestaande uit zakken met 20 liter champost, zijn echter een logistieke uitdaging. De provinciale dienst landbouweducatie van Inagro heeft een aantal structurele communicatiekanalen om de oproep richting onderwijs te faciliteren. De Vlaamse overheid organiseert op vandaag zelf geen landbouweducatieactiviteiten voor champignons. Producten van eigen bodem worden wel gepromoot via VLAM.

BIJLAGEN

1. Evolutie van de invoer van champignons, uitgedrukt in kg, Vlaanderen in de periode 2014-2022
2. Overzicht van de belangrijkste handelspartners voor de invoer van champignons in de periode 2014-2022